

สิทธิเด็กและสตรี: ยุติความอยุติธรรม

The Rights of Children and Women: An End to Injustice

ณัฐณภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์¹, ดำเกิง อัสวสุนทรางกูร²

Natnaporn Aeknarajindawat¹, Damkerng Aswasuntrangkul²

สะพรั่ง สุขเวชชวรกิจ³ และ ตติยาภรณ์ ประสาทกุล⁴

Saprunng Sukwatchavorakit³ and Tatiyaporn Prasatkul⁴

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา^{1,2,3,4}

Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand^{1,2,3,4}

E-mail: touch_life@outlook.co.th¹

Received: May 5, 2022

Revised: June 14, 2022

Accepted: June 15, 2022

บทคัดย่อ

บทความเรื่องสิทธิเด็กและสตรี : ยุติความอยุติธรรม มีประเด็นที่จะนำเสนอที่สำคัญที่สุด คือ ข้อเสนอแนะในการขจัดความรุนแรงภายในครอบครัวที่เกิดขึ้นกับเด็กและสตรีที่นำเสนอวิธีการแก้ไขปัญหามาตรังตรงประเด็น ซึ่งผู้ที่จะดำเนินการให้เป็นผลสัมฤทธิ์ได้คือภาครัฐ เพราะภาครัฐเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติและได้ร่วมให้สัตยาบัน รวมทั้งอนุสนธิสัญญาสิทธิเด็กและสตรี สิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียมกัน ดังนั้นภาครัฐทุกภาคส่วนทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ ที่จะเป็นเจ้าภาพในด้านกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายที่มีบทลงโทษเด็ดขาด จัดสรรงบประมาณ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วน ส่งเสริมสนับสนุนส่วนราชการทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่นให้มีความตระหนักและขจัดปัญหาความรุนแรงภายในครอบครัว ที่เด็กและสตรีได้รับอย่างเป็นระบบ มีมาตรฐานบนความยุติธรรม ความเสมอภาค เคารพสิทธิในความเป็นมนุษย์

คำสำคัญ: ครอบครัว, สิทธิเด็กและสตรี, ความรุนแรง

Abstract

Article on the rights of children and women: an end to injustice. There are issues to be presented that are the most important. Recommendations for eliminating domestic violence against children and women provide relevant solutions. The person who will be able to achieve results is the government sector. Because the government is a member of the United Nations and has participated in ratification, including the Convention on the Rights of Children and Women, Human Rights, Equality, therefore, all government sectors, including the legislative,

executive, and judicial branches, will be the host of legal matters. Law enforcement with strict penalties allocates a budget for networking cooperation from all sectors. Promote and support government agencies in the central, provincial, and local sectors to be aware of and eliminate the problem of domestic violence. As a result, children and women systematically receive justice, equality, and respect for human rights.

Keywords: Family, Children's and Women's Rights, Violence

บทนำ

ในอดีตที่ผ่านมาการทารุณกรรมหรือความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวโดยเฉพาะกับเด็กและสตรี มักไม่ได้รับความสนใจจากสังคมด้วยเหตุที่ทุกคนคุ้นชินว่าเป็นเรื่องภายในครอบครัว ส่วนผู้ที่ถูกระทำจะเป็นฝ่ายอดทนและไม่กล้าที่จะเปิดเผยเพราะถือตามคำกล่าวที่ว่า “ความในไม่นำออก ความนอกไม่นำเข้า” ประกอบกับขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมไทยที่สืบทอดกันมา เด็กและสตรีจึงถูกกดขี่และปิดกั้นทางออกและต้องจำนนต่อสถานการณ์เลวร้ายที่เกิดขึ้นกับตนเสมอมา

วันนี้ยุคสมัยเปลี่ยนไป การสื่อสารและการรับรู้ร่วมกันในโลกดิจิทัลที่ไร้พรมแดนได้เปิดและรับรู้การกระทำที่ถูกคุกคามกับความเป็นมนุษย์ของเด็กและสตรี สังคมได้เปิดประตูให้กับความยุติธรรมที่ต้องได้รับการตีแผ่และแก้ไขอย่างถูกวิธี เพราะในโลกปัจจุบันมนุษย์มีสิทธิและความเท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นเด็ก สตรี คน พิการ ผู้สูงอายุ ย่อมต้องได้รับการปฏิบัติในด้านสิทธิมนุษยชนสากลขั้นพื้นฐานเท่าเทียมกัน ไม่ว่าบุคคลคนนั้นจะเป็นใครจะเกิดมาบนพื้นดินอันเต็มไปด้วยโคลนตมหรือ จากที่ใดก็ตาม ซึ่ง ณ ที่นี้จะขอเน้นเรื่องเด็กและสตรีที่ถูกภัยจากครอบครัวรุกรานจน แทบไม่เหลืออะไรในการดำรงชีวิตต่อไปใน 4 ประเด็นที่สำคัญคือ

- 1) ข้อมูลสถานการณ์ครอบครัวไทย
- 2) ครอบครัวและสาเหตุปัญหาภายในครอบครัว
- 3) เหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวต่อเด็กและสตรี
- 4) ข้อเสนอแนะ

โดยจะนำเสนอ แนวคิด ทฤษฎี และข้อมูลของส่วนราชการตลอดจนความคิดเห็นของผู้เขียนมานำเสนอดังนี้

1. ข้อมูลสถานการณ์ครอบครัวไทย

สถานการณ์ครอบครัวไทย

1) รูปแบบของครอบครัว ครอบครัวเครือญาติที่เป็นครอบครัวขยายแบบดั้งเดิม ปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ปี พ.ศ. 2560 เป็นร้อยละ 20.5 จะเห็นว่าครอบครัวที่มีเพียงสามีภรรยาและลูกเป็นครอบครัวเดี่ยวเพิ่มขึ้น (ณรงญา ตัญญาพัฒนกุล, 2563)

2) ขนาดของครอบครัวโดยเฉลี่ยลดลงอย่างต่อเนื่องสำนักงานการวิจัยแห่งชาติภายใต้โครงการ Future Thailand พบว่า ส่วนใหญ่ครอบครัวไทยจะมีขนาดเล็กลง ปี พ.ศ. 2563 ค่าเฉลี่ยของจำนวนสมาชิก

ในครอบครัวไทยอยู่ที่ 2.4 คน เทียบกับ 5-6 คนเมื่อ 30 ปีก่อนหน้านั้นและจะมีครอบครัวที่อยู่คนเดียวมากขึ้น คือ ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวและคนหนุ่มสาวในวัยทำงาน เนื่องจากคนรุ่นใหม่เลือกที่จะไม่แต่งงานหรือ แต่งงานแต่ไม่ต้องการมีบุตร

3) อัตราการจดทะเบียนสมรสลดลงจากอัตรา 4,667 คู่ในปี พ.ศ. 2563 เป็น 4,183 คู่ในปี พ.ศ. 2564 ในขณะที่อัตราหย่าร้างเพิ่มสูงขึ้นในปี พ.ศ. 2563 มีคู่หย่าร้าง 121,000 คู่ ในปี พ.ศ. 2564 คู่หย่าร้าง 110,942 คู่ โดยเฉพาะครอบครัวในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีการหย่าร้างมากกว่าในภาคอื่น ๆ ในปี พ.ศ. 2563 กรุงเทพมหานครมี 15,567 คู่ จังหวัดสมุทรปราการมี 3,726 คู่ จังหวัดนนทบุรีมี 2,755 คู่ จังหวัดปทุมธานีมี 3,415 คู่ รวม 25,463 คู่ ในปี พ.ศ. 2564 กรุงเทพมหานครมี 10,258 คู่ สมุทรปราการมี 3,243 คู่ นนทบุรีมี 2,360 คู่ ปทุมธานีมี 3,112 คู่ รวม 18,970 คู่ (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง)

2. ครอบครัวและสาเหตุปัญหาภายในครอบครัว

ครอบครัว หมายถึงกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่เกี่ยวข้องกันโดยการเกิด การแต่งงาน หรือการรับเป็นบุตรบุญธรรมและอาศัยอยู่ร่วมกันในครัวเรือนหนึ่งรวมถึงผู้ที่ไม่แต่งงาน แต่งงานแล้วไม่มีลูก แต่งงานแล้วหย่าร้าง หรือตายจากกันซึ่งเป็นครอบครัวที่มีหลากหลายลักษณะ (John, 1988)

ครอบครัว หมายถึงกลุ่มคนรวมตัวกันอาจไม่จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กันทางสายโลหิต หรือแต่งงาน แต่ตกลงที่จะอยู่ร่วมกันและดูแลกันตลอดไป (Christie-Seily, 1984)

สำหรับความหมายครอบครัวไทย คณะอนุกรรมการด้านครอบครัวในคณะกรรมการส่งเสริมประสานงานสตรีแห่งชาติ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2537 ให้ คำนิยามครอบครัวในเชิงองค์ประกอบที่มีบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมไว้ว่า หมายถึงการ ที่ชาย หญิงใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันฉันท์สามี ภรรยา มีความรับผิดชอบร่วมกัน แบ่งงาน และ หน้าที่กันตามความเหมาะสม มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันทั้งด้านการเงิน อาหาร สิ่งของ เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต มีกิจกรรมทางสังคมต่าง ๆ ร่วมกัน และเมื่อมี บุตร ธิตามากกว่า 1 คน บิดา มารดา ต้องอบรมสั่งสอนให้ลูกรู้บทบาท หน้าที่ การเป็นพี่ น้องให้รู้จักแบ่งปัน ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกใน ครอบครัวจะมีพื้นฐานแห่งความรัก ความเข้าใจ ความผูกพัน พึ่งพิงเป็นสายใยในการดำเนินชีวิต ร่วมกัน

ประเภทของครอบครัว

1. ครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) ประกอบด้วย สามี-ภรรยา-ลูก
2. ครอบครัวขยาย (Extended Family) ประกอบด้วย สามี-ภรรยา-ลูก รวมทั้งปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา และอาจมีญาติสามีและภรรยาอยู่ร่วมด้วย
3. ครอบครัวผสม (Reconstituted Family) ประกอบด้วยสามี-ภรรยา-ลูก ซึ่งเกิดจากการแต่งงานครั้งก่อนของสามีหรือภรรยาของทั้ง 2 ฝ่าย
4. ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เพียงคนเดียว (Single-Parent Family) ประกอบด้วยพ่อหรือแม่ทำหน้าที่เป็นผู้นำครอบครัวเพียงผู้เดียว อาจเกิดจากสามีหรือภรรยาตายจากไปหรือหย่าร้างหรือทอดทิ้งไป

สาเหตุปัญหาภายในครอบครัว

ครอบครัวในขณะนี้ต้องเผชิญกับสภาวะการณ์กดดันจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ด้านสภาพสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ความเจริญทางด้านนวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ก้าวกระโดดที่ส่งผลกระทบในวงกว้างต่อครอบครัวโดยรวมครอบครัวไทย จะมีลักษณะของวิถีชีวิตที่แตกต่างกันออกไปหลากหลายรูปแบบ ทำให้สัมพันธภาพที่มีต่อกันในครอบครัว สมาชิกในครอบครัว ขาดความเห็นอกเห็นใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของประเทศ เพราะครอบครัวจะต้องเป็นสถาบันที่มั่นคงเข้มแข็งที่สุดที่จะเป็นฐานราก ที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ

ปัญหาที่ส่งผลและเป็นแรงกดดันต่อครอบครัว

1. ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ความยากจน ทำให้ครอบครัวแทบทุกครัวเรือนได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงต่ออาชีพและรายได้ เนื่องจากไม่มีงานทำ ขาดรายได้มาเลี้ยงดูครอบครัว
2. การแพร่ระบาดของปัญหายาเสพติดที่เป็นปัญหาเรื้อรัง เพราะเด็กขาดที่พึ่ง ขาดความอบอุ่น ขาดที่ปรึกษาผู้อบรมดูแลจึงถูกชักชวนไปในทางที่ผิดได้ง่ายและ นำมาสู่ปัญหาการถูกมอมเมาหลอกล่อให้ติดยาเสพติดซึ่งเป็นเหตุสำคัญในการก่อ อาชญากรรมที่รุนแรงเป็นภัยแก่ทั้งตนเองและสังคม
3. ความสัมพันธ์ในครอบครัว พ่อ-แม่-ลูก ต่างความรับผิดชอบและไม่รู้จักหน้าที่และบทบาทของตนเอง ขาดการปลูกฝังทางจริยธรรมและคุณธรรม
4. กรณีฝ่ายชายมีพฤติกรรมความเสี่ยงในโรคหลายโรคที่เป็นอันตรายร้ายแรง เช่น โรคเอดส์ ซึ่งนำไปสู่การติดเชื้อและการเสียชีวิต ที่นำมาติดบุคคลในครอบครัวทั้ง ฝ่ายหญิงและลูก สำหรับลูกกรณีฝ่ายหญิงตั้งครรภ์หรือหากฝ่ายชายนำไปติดฝ่ายหญิง ขณะมีลูกอยู่ในวัยเด็ก และเสียชีวิตทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ลูกที่จะต้องมีชีวิตอยู่ต่อไป จะกลายเป็นเด็กกำพร้าไม่มีที่พึ่งเป็นภาระของสังคม
5. เด็กขาดการดูแลเอาใจใส่ ไม่ได้รับการพัฒนาตามวัยให้ถูกสุขลักษณะ อนามัย กลายเป็นเด็กด้อยโอกาสทางสังคม
6. ครอบครัวไทยในสมัยใหม่จะเป็นครอบครัวเดี่ยวที่อยู่กันตามลำพัง พ่อ-แม่- ลูก ไม่มีญาติผู้ใหญ่พี่น้องอาศัยอยู่ร่วมกัน เด็กจึงมักถูกทอดทิ้งให้ช่วยเหลือตนเอง ไม่ได้ รับการอบรมบ่มนิสัยหรือปลูกฝังสิ่งดี ๆ ขาดความอบอุ่น ความรัก ขาดที่พึ่งและ ขาดการได้รับคำปรึกษาที่ดี ทำให้เด็กหาทางออกที่อาจไม่ถูกวิธี
7. ผู้ชราหรือผู้ที่มีอายุเข้าสู่วัยชรา ขาดคนดูแลเอาใจใส่โดยเฉพาะสังคมชนบทหรือท้องถิ่น เพราะลูกที่อยู่วัยแรงงานต้องเข้ามาทำงานหาเงินในเขตเมืองใหญ่ทอดทิ้งผู้สูงวัยหรือคนชราไว้เพียงลำพัง ซึ่งบุคคลเหล่านี้เริ่มขาดความคล่องตัวและความพร้อมที่จะช่วยเหลือตนเอง และที่ปรากฏให้เห็นอยู่บ่อยครั้งคือการที่ลูกนำหลานเล็ก ๆ กลับไปฝากเลี้ยงให้เป็นภาระของ ปู่-ย่า-ตา-ยาย ที่มีอายุมากอยู่ในวัยชรา ทำให้ทั้งเด็กและคนชรามีคุณภาพชีวิตที่ย่ำแย่ลง
8. ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับเพื่อนบ้าน ไม่มีความสัมพันธ์กันเหมือนครอบครัวแบบดั้งเดิม เรียกได้ว่าไม่รู้จักกัน ต่างคนต่างอยู่ ขาดการประสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้ขาดพลังร่วมมือกันในการสร้างสรรค์สังคม หากสังคมชุมชนทุกสังคมเป็นเช่นนี้ การพัฒนาประเทศจะขับเคลื่อนไปด้วยความยากลำบาก (กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, ม.ป.ป.)

สาเหตุดังกล่าวข้างต้นอาจจะยังไม่ครอบคลุม สาเหตุทั้งหมดที่ทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงและถูกทารุณกรรม ก่อให้เกิดข่มเหงต่อเด็กและสตรีที่อยู่ในครอบครัว ที่นับวันจะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น สาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้ส่วนใหญ่จะเกิดจากฝ่ายชายหรือสามีที่ขาดความเป็นผู้นำและไม่รับผิดชอบ บุคคลเหล่านี้มักคิดว่าตนคือหัวหน้าครอบครัวที่มีอำนาจเต็มแต่เพียงผู้เดียวในการใช้อำนาจ ในการตัดสินใจปัญหาครอบครัวด้วยการทะเลาะเบาะแว้ง ทำร้ายร่างกายฝ่ายหญิงและลูกที่ตนเองนึกคิดว่าเป็นเจ้าของ และจะทำอะไรแก่ฝ่ายหญิงและลูกก็ได้ที่เป็นที่รองรับอารมณ์ของตน

จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว จำแนกตามประเภทเหตุการณ์

ประเภทเหตุการณ์	2554	2555	2556	2557	2558	2559
กักขัง/ทรมาน	25	25	25	17	23	15
การละเลย/ทอดทิ้ง	45	74	62	32	48	33
ข่มขืน	48	48	67	35	21	30
ตู่ค่า/ตู่ถูก	126	184	162	103	203	136
ทำร้ายร่างกาย	698	816	797	607	736	481
ล่อลวง	7	7	14	3	4	2
หยาดคาย/ตะคอก/ ประจาน/ขู่/บังคับ	124	115	143	91	151	132
อนาจาร	15	9	18	14	17	10
ไม่ระบุ	8	6	7	9	6	7
รวม	1,096	1,284	1,295	911	1,209	846

หมายเหตุ: เป็นข้อมูล ณ วันที่ 25 มกราคม 2560

ที่มา: กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

จากตารางปรากฏว่าจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ที่จำแนกตามประเภทเหตุการณ์ นับแต่ช่วงปี พ.ศ. 2554-2559 เด็กและสตรียังคงเป็นเหยื่อของความรุนแรงอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ในหลากหลายรูปแบบ

นอกจากนี้สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม พบว่าในช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม พ.ศ. 2561 สังคมไทยมีความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นกับเด็กและสตรีสูงถึงร้อยละ 83.6 เฉลี่ยมากขึ้น 5 คนต่อวัน สำหรับความรุนแรงที่พบ คือการทำร้ายร่างกายและสุขภาพคนในครัว ส่งผลให้ครอบครัวขาดความอบอุ่น ติดการพนัน ทะเลาะวิวาท ดิดสุรา ยาเสพติดและมีความเครียดทางเศรษฐกิจโดยบุคคลที่พบความรุนแรงในครอบครัวได้แก่ คู่สมรส พ่อแม่ พี่น้อง ลูกหรือลูกบุญธรรม ปู่ ย่า ตา ยาย เป็นต้น (สถิติความรุนแรงในครอบครัว สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2561)

ตัวอย่างที่ 1 กรณีความรุนแรงการทารุณกรรมเด็ก

พ่อเลี้ยงทมิฬ บังคับกินฉี่ ซ้อม 8 ขวบดับ เหยียน-เตะสลบ ชีรณหนีไม่รอด

ไทยรัฐฉบับพิมพ์ 21 ต.ค. 2564

พ่อเลี้ยงโหดซ้อมลูกเลี้ยงเด็กชายวัย 8 ขวบดับ เปิดเผยเมื่อเวลา 07.00 น. วันที่ 20 ต.ค. 2564 พ.ต.ท.ภูสิทธิ์ ชาญศรี สว. (สอบสวน) สภ.หนองแค จ.สระบุรี รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลหนองแคว่ามีเด็กชายถูกทำร้ายร่างกายเข้ามารักษาตัวต่อมาเสียชีวิต ไปตรวจสอบพร้อมด้วย พ.ต.อ.สถิตย์ สังข์ประไพ ผกก. และตำรวจฝ่ายสืบสวน พบทพ ด.ช.บี (นามสมมติ) อายุ 8 ขวบ นักเรียนชั้น ป.2 โรงเรียนแห่งหนึ่ง มีร่องรอยบาดแผลถูกทำร้ายตามร่างกายหลายแห่งข้อมือถูกรัดเป็นรอยซ้ำ

จากนั้นตำรวจไปตรวจที่เกิดเหตุเป็นบ้านทาว์นเฮาส์ชั้นเดียว อยู่ในเขตเทศบาลตำบลหนองแคภายในบ้านพบสายเคเบิลโทรศัพท์ตัดขาด 1 เส้นขาดใส่ปลาสวะ 1 ขวด มีแม่ ด.ช.ปิ่นอยู่ในบ้านด้วยอาการตกใจ คุณตัวไปสอบสวนทราบว่าผู้ก่อเหตุคือ นายวิรัช แซ่เฮ้ง อายุ 31 ปี พ่อเลี้ยงเหยื่อโหดเป็นชาว ต.สทิงหม้อ อ.สิงหนคร จ.สงขลา ตนเป็นแม่ย้ายลูกติดไปทำงานอยู่ที่ จ.ภูเก็ต จนพบนายวิรัชและอยู่กินด้วยกันต่อมา ย้ายกลับมาอยู่ที่ จ.สระบุรี นายวิรัชไปทำงานเป็นช่างทำสิริธที่ อ.หนองแค

แม่ ด.ช.ปิ่น เปิดเผยว่า เมื่อเวลา 20.00 น. วันที่ 19 ต.ค. นายวิรัชนั่งดื่มเหล้าจนเมา โมโห ด.ช.ปิ่น ไม่อ่านหนังสือและไม่เรียนออนไลน์ จับตัวลูกมัดมือด้วยเคเบิลโทรศัพท์โยงด้วยสายไฟ ยึดไว้กับข้อบ้านจากนั้นเขียนตีด้วยสายไฟหลายครั้ง ด.ช.ปิ่นร้องไห้ด้วยความเจ็บปวด นายวิรัชโมโหไม่ยอมปล่อยเด็กจากการพันธนาการ ตนเข้าไปห้ามปรามแต่นายวิรัชบอกว่าอย่ามายุ่งจะทำร้ายอีกคนแล้วเข้าไปนอน ช่วงเที่ยงคืนนายวิรัชเดินออกมาจากห้อง เห็นลูกชายยืนหลับด้วยความอ่อนเพลีย นายวิรัชปลุกให้ตื่นบังคับให้ปลาสวะใส่ขวดแล้วบังคับให้ดื่ม ปลาสวะตัวเองยังไม่หน้าใจ นายวิรัชตะปัดตามร่างกายอีกหลายครั้งจนสลบ ตนและนายวิรัชช่วยนำลูกไปส่ง รพ.หนองแค แพทย์ปั๊มหัวใจแต่สุดท้ายลูกเสียชีวิตแล้ว จากนั้นนายวิรัชรีบกลับบ้านเก็บเสื้อผ้าซีริด จยย.ฮอนด้าสปีป ปี่ไอ ทะเบียน 1 กท 6812 สระบุรี หลบหนีไปต่อมายื่นวันเดียวกันตำรวจทางหลวงจับกุมนายวิรัช แซ่เฮ้งขณะขี่รถจยย.ผ่านจุดตรวจ อ.กุยบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์ เพื่อหนีคดีไปกบดานที่บ้านเกิด จ.สงขลา ตำรวจคุมตัวส่งให้ที่ สภ.หนองแค สอบสวนดำเนินคดี

จากกรณีตัวอย่างดังกล่าวข้างต้น ที่ไม่อาจบรรยายออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรได้ และเป็นข่าวที่มีอยู่เป็นประจำที่ยังไม่มีผู้ใดสามารถหยุดยั้งการทารุณกรรมที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวได้เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะผู้ที่อยู่อาศัยในเขตที่เป็นท้องถิ่นที่ต้องมีชีวิตร่วมกับปากท้อง การหาเงินเพื่อเลี้ยงชีพ ซึ่งไม่มีโอกาสมากนักที่จะได้มีการรับรู้ความเท่าเทียมกันในสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะสิทธิของเด็กและสตรีหรือทั้ง ๆ ที่รู้แต่ไม่สนใจ ซึ่งบุคคลประเภทนี้มีเป็นจำนวนมาก จึงขอนำเรื่องของสิทธิเด็กมานำเสนอเพื่อย้ำเตือนให้เกิดความชอบธรรมแก่เด็ก ดังนี้

เด็กคือ บุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปี (เว้นแต่กฎหมายของประเทศจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น) เป็นผู้ที่จะต้องได้รับความคุ้มครองสิทธิในด้านต่าง ๆ ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งประเทศไทยลงนามภาคยานุวัติรับรองเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2535 หมายความว่ารัฐบาลมีพันธผูกพันที่จะดำเนินการให้เด็ก ๆ ทุกคนในประเทศไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม ให้ได้รับสิทธิเท่าเทียมกันตามอนุสนธิสัญญาฯ รวมทั้งรายงานความก้าวหน้า การดำเนินงานต่อคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติด้วย

อนุสนธิสัญญาทั้งหมด 54 ข้อจะประกอบไปด้วยสาระสำคัญ เรื่องสิทธิของเด็ก 4 ด้านที่ทุก ๆ คนควรได้รับทราบ เพื่อความรู้ความเข้าใจร่วมกันในสิทธิของเด็ก ดังนี้

1. สิทธิที่จะมีชีวิตรอด (Right of Survival) คือ สิทธิในการอยู่รอดปลอดภัยตั้งแต่เมื่อคลอดไม่ว่าเด็กคนนั้นจะเกิดมาปกติหรือเกิดมาพร้อมกับความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจก็ตาม

2. สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา (Right of Development) คือสิทธิที่จะได้รับการสนับสนุนด้านการศึกษา ตามมาตรฐานความเป็นอยู่และโภชนาการที่เหมาะสมตามวัยรวมถึงการส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

3. สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง (Right of Protection) คือสิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการล่วงละเมิดและการทารุณกรรมทุกรูปแบบทั้งด้านร่างกาย และจิตใจรวมถึงการใช้แรงงานเด็กเพื่อแสวงหาผลประโยชน์

4. สิทธิที่จะมีส่วนร่วม (Right of Participation) คือสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การแสดงออกทั้งในด้านความคิด และการกระทำรวมถึงการตัดสินใจที่มีผลต่ออนาคตของตนเอง

แต่ในความเป็นจริงสิทธิของเด็กที่พึงมีพึงได้มักถูกละเลย และไม่ได้รับการตอบสนอง เด็กจึงเป็นเหยื่อของความรุนแรงและความทารุณกรรมเสมอมา ดังปรากฏในตัวอย่างที่ 1 เป็นต้น แล้วจะปล่อยให้เรื่องเหล่านี้เกิดขึ้นเป็นประจำโดยถือว่ารัฐไม่ใช่อีกต่อไป แล้วมาลองคิดกันว่าเราจะพัฒนาประเทศชาติไปในทิศทางใด ถ้าการกระทำเช่นนี้ยังถือว่าเป็นเรื่องปกติแค่คลื่นกระทบฝั่งอย่างนั้นหรือ

ตัวอย่างที่ 2 กรณีความรุนแรงการถูกทารุณกรรมของสตรี

สาวสุตฉ้า คบแฟน 2 เดือนถูกทำร้าย 3 ครั้ง ต่อยเตะจนชิลิโคนทะลุจมูกเลือดอาบ

ข่าวไทยรัฐออนไลน์ 23 เม.ย. 2562

สาวโพสต์หวังเป็นอุทาหรณ์ อ้างถูกแฟนที่เพิ่งคบได้ 2 เดือนกว่าทำร้าย 3 ครั้ง ทั้งต่อยและเตะใบหน้าจนชิลิโคนจมูกทะลุเลือดอาบ ผู้สื่อข่าวรายงานว่าพบผู้ใช้เฟซบุ๊ก ซึ่งเป็นหญิงสาวรายหนึ่งโพสต์ภาพใบหน้ามีเลือดเประเปื้อน และชิลิโคนบริเวณจมูกทะลุ พร้อมกล่าวอ้างถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นว่าเธอถูกแฟนหนุ่มที่เพิ่งคบกันได้ 2 เดือน 16 วัน ทำร้ายร่างกาย 3 ครั้ง เพราะแค่ปลดบล็อกเฟซบุ๊กผู้ชายคนหนึ่งแต่ไม่ได้ทักหรือคุยกัน ทั้งโดนต่อยและเตะหน้าจนจมูกที่เสริมมาราคา 55,000 บาท ทะลุทั้งที่เพิ่งทำไม่ถึงปี ทั้งนี้เรื่องราวเกิดขึ้นเมื่อเวลา 20.00 น. วันที่ 7 เม.ย. 2562 ที่ผ่านมาในพื้นที่ จ.นครราชสีมา ขณะที่เธอยู่กับเพื่อนอีก 2 คน แต่กลับถูกชายคนนี้เข้าทำร้ายโดยที่เพื่อนทั้ง 2 คนพยายามช่วยกันเข้ามาห้ามปรามเหตุ หลังถูกทำร้าย ต่อมาคืนวันที่ 8 เม.ย.เธอได้เดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อมาถอดชิลิโคนที่ทะลุออกกระทั้งวันที่ 18 เม.ย. ทางครอบครัวของฝ่ายชายติดต่อมาว่าจะขอผ่อนจ่ายค่าเสียหายเพราะรู้สึกสงสารและเห็นใจจึงยอมแต่เมื่อขอเงิน 4,000 บาท เพื่อเป็นค่าเดินทางกลับ จ.ร้อยเอ็ด อีกฝ่ายกลับไม่มีให้ซึ่งค่ารักษาจนถึงปัจจุบันรวมแล้วเกือบ 20,000 บาท และทางครอบครัวไม่เคยช่วยแม้แต่บาทเดียว สุดท้ายครอบครัวของเธอจึงให้แจ้งความเพื่อดำเนินคดี และอยากให้เรื่องนี้เป็นอุทาหรณ์ว่าจะคบหากับใครอยากให้ศึกษากันนาน ๆ

ซิโมน เดอ โบวัวร์ (Simone de Beauvoir, 1957) นักคิดสตรีนิยมร่วมสมัยชาวฝรั่งเศส เดอ โบวัวร์ วิเคราะห์จากการศึกษาบทบาทของผู้หญิงและผู้ชายที่แตกต่างกันว่าผู้หญิงถูกสอนและปฏิบัติเสมือนเป็นวัตถุที่ผู้ชายเป็นเจ้าของแทนที่จะอยู่ในฐานะที่ผู้หญิงแต่ละคนมีประสบการณ์ของตนเอง (หนังสือ The Second Sex)

เบตตี ฟรีเดน (Betty Friedan, 1963) สตรีชาวอเมริกันเป็นผู้ที่วิพากษ์ ความไม่เท่าเทียมทางเพศในหนังสือ The Feminine Mystique ได้ชี้ให้เห็นความไม่เท่าเทียมทางเพศที่ฝังลึกอยู่ในบทบาทที่สังคมกำหนดสร้างให้ผู้หญิง ต้องเป็นแม่และแม่บ้านเพียงเท่านั้น ฟรีเดน เรียกร้องให้ผู้หญิงได้รับบทบาททางเพศสภาพที่เท่าเทียมกัน โดยเฉพาะเน้นย้ำว่าผู้หญิงต้องมีโอกาสทางการศึกษาและการทำงาน

สังคมไทยมีการละเมิดสิทธิสตรีอยู่เป็นประจำ แต่ด้วยการถูกปลูกฝังอบรมสั่งสอนหรือการสร้างกฎเกณฑ์กติกาตามวัฒนธรรมประเพณีไทยที่ผู้หญิงเป็นช้างเท้าหลัง ผู้หญิงไทยมีความเคยชินต่อการถูกเอาเปรียบมาเป็น

ระยะเวลายาวนานตั้งแต่ตนเองลืมตาขึ้นมา เห็นแม่ เห็นยาย ต้องอยู่ในประเพณีสังคมเดิม ๆ จนไม่เคยทราบด้วยซ้ำว่าสิ่งที่ถูกกระทำอยู่นั้นเป็นการละเมิดสิทธิสตรี ประกอบกับสตรีไทยส่วนใหญ่หรือโดยรวม สังคมไทยครอบงำให้สตรีอยู่ภายใต้อำนาจมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งไม่ทราบกฎหมายสิทธิสตรี สตรีไทยจึงประสบปัญหาการล่วงละเมิดสิทธิหลายด้าน เช่น เรื่องความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ความรุนแรงในครอบครัว ระเบียบบางอย่างที่ถูกจำกัดสิทธิ เป็นต้น (อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์, 2553)

ข้อเสนอแนะ

การบริหารจัดการครอบครัวเพื่อป้องกันและคุ้มครองไม่ให้เกิดความรุนแรง ภายในครอบครัวต่อเด็กและสตรี รัฐจะต้องเป็นเจ้าภาพในการดำเนินการและกระตุ้นให้ทุกสังคมชุมชนทั้งในเขตเมืองใหญ่จนถึงชุมชนท้องถิ่น ดังนี้

1. บูรณาการศักยภาพของครอบครัว ให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจการใช้ ชีวิตครอบครัวที่มีเจตนาดี อุดมคติในการดำเนินชีวิตครอบครัวอย่างมีความสุข โดยมีมุ่ง ตระหนักฝ่ายหญิง ฝ่ายชายให้เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน มีค่านิยมความเป็นครอบครัว ทั้งจริยธรรมและคุณธรรมโดยเฉพาะเรื่องทางเพศไม่ขัดแย้งกันและรู้จักการสร้างวิถีชีวิตประชาธิปไตยในครอบครัวที่ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน เสมอภาคกันและไม่อาจ ละเมิดสิทธินี้ได้

2. ส่งเสริมด้านสุขอนามัย บทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิกครอบครัวโดยเฉพาะฝ่ายชาย ซึ่งมีบทบาทในการสร้างสุขภาพครอบครัวให้ดูแลสุขภาพตนและคนในครอบครัวให้มีสุขอนามัย อนามัยสิ่งแวดล้อมที่ดีตลอดจนพฤติกรรมการรักษาสุขภาพ วุฒิภาวะทางอารมณ์เพื่อการพัฒนาครอบครัวและชีวิตที่ดีของคนในครอบครัว

3. การบูรณาการด้านการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับและข้อปฏิบัติซึ่งรัฐจะต้องแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ให้มีความทันสมัยกับความเป็นจริงในด้านสิทธิเด็ก สตรีและสิทธิมนุษยชนสากลโลก โดยจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติจริงจึงในการให้ความคุ้มครองสิทธิเด็กและสตรีให้ถึงทั่วทั้งประเทศและจะต้องมีบทลงโทษที่เด็ดขาดต่อผู้กระทำการโดยไม่ละเว้นการปฏิบัติ ทั้งนี้จะต้องนำความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวจัดไว้ในระบบการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างเท่าเทียมกัน พร้อมทั้งรัฐจะต้องประสานงานกับทุกส่วนราชการทั้งระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นให้มีหน้าที่จัดอบรม สัมมนา เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับทั้ง บทลงโทษ การละเมิดสิทธิเด็กและสตรีอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องตลอดไป

4. จัดให้มีบริการแนะนำ ให้คำปรึกษาด้านครอบครัว โดยนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา เป็นต้น ให้ทั่วจนถึงระดับส่วนท้องถิ่น

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วน เน้นความสำคัญในครอบครัวจัดกิจกรรมร่วมกัน เปิดโอกาสที่จะให้ครอบครัว พ่อ-แม่-ลูก มีเวลาอยู่ร่วมกันไม่ว่าต่างคนต่างต้องตั้งหน้าทำงานเพื่อแลกกับเงินเพียงอย่างเดียว สร้างเสริมคุณภาพชีวิตใน ครอบครัวโดยจะต้องมีเวลาให้กับครอบครัว พ่อ-แม่-ลูก มีเวลาร่วมกิจกรรม มีเวลาพักผ่อนร่วมกัน เพราะหากครอบครัวไม่มีเวลาให้แกกันความไม่เข้าใจกันจะเพิ่มพูน นานวันจะเป็นมหันตภัยกับการพัฒนาประเทศ

6. สนับสนุนการสร้างสื่อสร้างสรรค์ เพื่อสร้างทัศนคติ ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว

7. จัดปัญหาเรื้อรัง ภัยอบายมุขต่าง ๆ ตลอดจนปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นทุก หย่อมหญ้า ซึ่งรัฐจะต้องมีนโยบายในการจัดปัญหาต้นเหตุสำคัญนี้ให้เด็ดขาดเป็นรูปธรรม

8. ส่งเสริมพัฒนาบทบาทของชุมชนในทุกเขตทั่วประเทศ ในการสร้างความ รัก ความสามัคคี ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในครอบครัว ระหว่างครอบครัวกับชุมชน

9. สนับสนุนส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีการพัฒนาชุมชนร่วมกัน รวมทั้งให้โอกาสเด็กและสตรีเข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชนของตน

10. สนับสนุนงบประมาณด้านการพัฒนาครอบครัวและชุมชน โดยเฉพาะให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุก ๆ แห่ง มีงบประมาณเพื่อการพัฒนาครอบครัว สร้างสังคมที่มีคุณภาพ และคุณธรรมในท้องถิ่นของตนอย่างต่อเนื่องและจริงจังตลอดไป

สรุป

บทความนี้ผู้เขียนได้ใช้ข้อมูล เอกสารอ้างอิงส่วนใหญ่มาจากส่วนราชการต่าง ๆ ที่เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างละเอียดที่ถือว่าเป็นหลักฐานที่เชื่อถือได้มากที่สุด ย่อมแสดงเชิงประจักษ์ว่าส่วนราชการได้ตระหนักและรับรู้เกี่ยวกับความรุนแรงและการทารุณกรรมภายในครอบครัวที่เกิดขึ้นกับเด็กและสตรีเป็นอย่างดีแล้วด้วยเหตุใดความรุนแรงและการทารุณกรรมภายในครอบครัวที่เกิดขึ้นกับเด็กและสตรี จึงเป็นเรื่องราวที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงหรือมีการบูรณาการให้ดีขึ้นได้ จากอดีตสู่ปัจจุบัน จากรุ่นสู่รุ่น พฤติกรรมที่เป็นข่าวและเกิดขึ้นทุก ๆ วัน ไม่เคยเปลี่ยนแปลงกลับทวีความรุนแรงขึ้น แล้วจะหาใครที่เป็นเจ้าภาพถ้าไม่ใช่ภาครัฐ ที่จะยุติความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเด็กและสตรี

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (ม.ป.ป). ข้อมูลพื้นฐาน. ค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2564, จาก <https://www.egov.go.th/th/government-agency/104/>
- ข่าวไทยรัฐออนไลน์. (2562). สาวสุดซึ้งคับแค้น 2 เดือนถูกทำร้าย 3 ครั้ง ต่อยเตะจนขีลโคนทะเลจุมูกเลือดอาบ. ค้นเมื่อ 16 ธันวาคม 2564, จาก <https://www.thairath.co.th/news/society/1550756>
- ข่าวสดออนไลน์. (2564). สิทธิเด็ก-สตรีไทย บทบาทในยุค 2022. ค้นเมื่อ 16 มกราคม 2565, จาก https://www.khaosod.co.th/newspaper/newspaper-inside-pages/news_6808774
- ณรงญา ตัญญาพัฒนกุล. (2563). เปิดบ้านครอบครัวไทยยุคใหม่: ความหลากหลายที่ไร้กรอบจำกัด. ค้นเมื่อ 21 มกราคม 2565, จาก <https://www.the101.world/thai-families-diversity-statistic/>
- ยูนิเซฟ. (ม.ป.ป). การคุ้มครองเด็ก. ค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2564, จาก <https://www.unicef.org/thailand/th/ภารกิจของยูนิเซฟ/การคุ้มครองเด็ก>
- สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม. (2561). สถิติความรุนแรงในครอบครัวพุ่ง 83%. ค้นเมื่อ 6 มกราคม 2565, จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/43729-สถิติความรุนแรงในครอบครัวพุ่ง%2083%20.html>

อุดมศักดิ์ สินธิพงษ์. (2553). *สิทธิมนุษยชน*. กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน.

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล. (ม.ป.ป). *ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน*. ค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2564, จาก <https://www.amnesty.or.th/our-work/hre/udhr/>

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล. (ม.ป.ป). *สิทธิเด็ก*. ค้นเมื่อ 16 มกราคม 2565, จาก <https://www.amnesty.or.th/our-work/childrights/>

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล. (ม.ป.ป). *สิทธิสตรี*. ค้นเมื่อ 16 มกราคม 2565, จาก <https://www.amnesty.or.th/our-work/womens-rights/>

Betty Friedan. (1994). *The Feminine Mystique*. Westport, CT: Greenwood.

Simone De Beauvoir. (1957). *The Second Sex (The Subject is Woman-and the treatment is fascination*. New York: Alfred A. Knopf.

Christie-Seily, J. (1984). *Working with the Family in primary care: A system approach to health and illness*. New York: Praeger.

John, G.K. (1988). *Statistical Abstract of The United States 1998*. Washington, DC: Government.

